

نتایج نظرسنجی مراسم بزرگداشت دوم خرداد

مؤسسه ملی پژوهش افکار عمومی

مراسم بزرگداشت دوم خرداد، بازتاب گسترده‌ای در محافل سیاسی کشور داشت. برگزاری این مراسم و مضمون سخنان ریاست‌جمهور و از همه مهم‌تر نحوه برگزاری آن، تحلیل و تفسیرهای متفاوتی را به دنبال داشت. پاسخ‌گفتن به چند پرسش مهم از طریق انجام یک نظرسنجی علمی می‌توانست مبنای نسبتاً قابل اعتمادی برای داوری نسبت به تفسیرهای متنوع و متفاوت در خصوص این مراسم فراهم آورد:

۱. تا چه اندازه، عموم مردم نسبت به

برگزاری مراسم بزرگداشت دوم خرداد حساسیت نشان دادند؟

۲. دلیل اصلی شرکت مردم در مراسم چه بوده است؟

۳. داوری مردم در خصوص نحوه برگزاری مراسم چیست؟

۴. حدود حمایت کنونی مردم از ریاست‌جمهوری؟

۵. همراه با نظر افکار عمومی در خصوص وجوه مختلف مراسم بزرگداشت، پرسش از مشکلات اصلی کشور و مهم‌ترین موانع حل

آنها نیز می‌تواند، هم برای حامیان و هم برای مخالفان، از حیث توجه به کانون افکار عمومی قابل توجه باشد.

با توجه به پنج محور فوق‌الذکر، مؤسسه ملی پژوهش افکار عمومی در روزهای ۱۹ تا ۲۱ خرداد ماه ۱۳۷۷ از حدود ۲۰۰۰ نفر (جامعه نمونه‌ای معرف از کل جمعیت ۱۵ ساله و بالاتر شهر تهران) اقدام به نظرسنجی نمود که اهم نتایج آن به شرح زیر است. مطابق با این نظرسنجی:

۱. نزدیک به ۶۰ درصد پاسخگویان از برگزاری مراسم دوم خرداد اطلاع داشته‌اند و

۴۰ درصد آنها بعد از برگزاری مراسم اطلاع پیدا کرده‌اند.

۲. سه چهارم کسانی که از برگزاری مراسم خبر داشتند از محتوای مطالب سخنرانی رئیس‌جمهور مطلع بوده‌اند. ۳۸ درصدشان محور سخنرانی را جوانان ذکر کرده‌اند، ۳۰ درصد آنها آزادی و ۱۷ درصد دیگر، قانونگرایی را عنوان کرده‌اند.

۳. ۴۰ درصد پاسخگویان، علت شرکت مردم در این مراسم را حمایت از رئیس‌جمهور و ۱۸ درصد آنها، بزرگداشت دوم خرداد را عنوان می‌کنند.

۴. بیش از نیمی از پاسخگویان، دست زدن در مراسم را پسندیده می‌دانند و یک چهارم، عادی و فقط ۱۶/۴ درصد آن را ناپسند می‌شمارند. بیش از یک سوم دسته اخیر از آن رو دست زدن را ناپسند می‌دانند که مصادف با ماه محرم بوده و ۲۰ درصد نیز آن را مغایر با ارزش‌های انقلاب می‌دانند.

۵. نزدیک به سه چهارم پاسخگویان، مشکل اصلی کشور را مشکلات اقتصادی می‌دانند (۵۱ درصد، گرانی را مهمترین مشکل کشور عنوان کرده‌اند و ۱۱ درصد، عدم امنیت اقتصادی و ۹ درصد، بیکاری را ذکر کرده‌اند). نزدیک به یک سوم پاسخگویان، مهمترین مانع در حل مشکلات کشور را اختلاف و دودستگی می‌دانند و یک پنجم آنها وضعیت اقتصادی.

نظرسنجی در خصوص مراسم بزرگداشت دوم خرداد

این گزارش، خلاصه توصیفی نتایج نظرسنجی درباره مراسم بزرگداشت دوم خرداد و سخنرانی رئیس‌جمهور در دانشگاه تهران است که از نمونه‌ای سهمیه‌ای (متشکل از ۱۹۵۵ پاسخگو) با کنترل سن و جنس از ۱۳۲ بلوک تهران بدست آمده است. نمونه‌ها از ۲۲ منطقه تهران به‌طور تصادفی و با احتمال متناسب با حجم مناطق انتخاب شده‌اند. لازم به ذکر است که این نظرسنجی در روزهای ۲۰، ۲۱ و ۲۱ خردادماه ۱۳۷۷ انجام شده است.

۱. مشخصات جمعیتی و اجتماعی نمونه: توزیع جنسی، سنی، تحصیلات

جنس	فراوانی	درصد
زن	۹۴۹	۴۸/۶
مرد	۱۰۰۳	۵۱/۴
کل	۱۹۵۲	۱۰۰٪

سن	فراوانی	درصد
۱۵-۱۸	۱۶۳	۸/۳
۱۹-۲۴	۴۰۷	۲۰/۸
۲۵-۳۴	۴۷۹	۲۴/۵
۳۵-۴۴	۳۷۷	۱۹/۳
۴۵-۶۴	۴۰۲	۲۰/۶
۶۵ و بیشتر	۱۲۶	۶/۴
کل	۱۹۵۴	۱۰۰٪

تحصیلات	فراوانی	درصد
بی‌سواد	۱۸۲	۹/۳
ابتدایی	۳۲۴	۱۶/۶
راهنمایی	۳۳۸	۱۷/۳
متوسطه	۸۰۲	۴۱/۰
لیسانس	۱۶۰	۱۳/۳
فوق‌لیسانس و بالاتر	۴۶	۲/۳
کل	۱۸۵۲	۱۰۰٪

۲. میزان حساسیت عمومی

میزان حساسیت عمومی نسبت به مراسم بزرگداشت دوم خرداد، براساس اطلاع و زمان کسب اطلاع از برگزاری این مراسم و حدود اطلاع از مضمون سخنرانی رئیس‌جمهور سنجیده شده است:

اطلاع از برگزاری این مراسم: مطابق با اطلاعات اخذ شده از این نظرسنجی ۶۵ درصد پاسخگویان از برگزاری این مراسم اطلاع داشتند و ۳۵ درصد بی‌خبر بودند.

اطلاع	فراوانی	درصد
اطلاع نداشتند	۶۸۵	۳۵/۱
اطلاع داشتند	۱۲۶۹	۶۴/۹
کل	۱۹۵۴	۱۰۰٪

زمان اطلاع از برگزاری مراسم: در میان کسانی که از برگزاری این مراسم اطلاع داشتند، حدود یک سوم پاسخگویان قبل از برگزاری، یک چهارم آنها (۲۵ درصد) هنگام برگزاری و بیش از ۴۰ درصد جامعه مورد پرسش، بعد از برگزاری مراسم بزرگداشت از انجام آن مطلع شده‌اند.

اطلاع	فراوانی	درصد
قبل از برگزاری مراسم	۴۵۴	۳۵/۸
هنگام برگزاری مراسم	۳۱۷	۲۵/۰
بعد از برگزاری مراسم	۴۹۸	۴۰/۲
کل	۱۲۶۹	۱۰۰٪

اطلاع از مضمون سخنرانی رئیس‌جمهور: مطابق با این نظرسنجی حدود ۷۴ درصد کسانی که از برگزاری مراسم اطلاع داشتند قبلاً، از محتوای مطالبی که رئیس‌جمهور در سخنرانی خود عنوان کرده‌اند اطلاع داشته و بقیه ابراز بی‌اطلاعی کرده‌اند.

اطلاع	فراوانی	درصد
اطلاع داشتند	۹۳۹	۷۴/۵
اطلاع نداشتند	۳۲۲	۲۵/۵
کل	۱۲۶۱	۱۰۰٪

۳. طریق کسب اطلاع از برگزاری مراسم نحوه کسب اطلاع از مراسم، نشانگر سهم رسانه‌های مختلف در اطلاع‌رسانی در خصوص مراسم بزرگداشت دوم خرداد است. جدول شماره ۷، حکایت از آن دارد که ۵۳ درصد از پاسخگویان اظهار داشته‌اند از طریق تلویزیون از برگزاری این مراسم اطلاع حاصل کرده‌اند و تنها ۱۶ درصد آنها از روزنامه‌ها به عنوان عامل کسب اطلاع خود یاد کرده‌اند.

درصد	فراوانی	
۱۶/۱	۲۰۴	روزنامه‌ها
۴/۱	۵۲	رادیو
۵۳/۱	۶۷۲	تلویزیون
۲۲/۱	۲۸۰	دیگران
۴/۶	۵۸	اطلاعیه دیواری
%۱۰۰	۱۲۶۶	کل

در خصوص اطلاع از مضمون سخنرانی رئیس‌جمهور نیز صداوسیما نقش درجه اول را به خود اختصاص داده است. مطابق با جدول زیر ۷۲/۵ درصد پاسخگویان از طریق تلویزیون از مضمون سخنرانی کسب اطلاع کرده‌اند و در این خصوص روزنامه‌ها تنها ۱۰/۷ درصد را به خود اختصاص داده‌اند.

- سه چهارم کسانی که از برگزاری مراسم خبر داشتند از محتوای مطالب سخنرانی رئیس‌جمهور مطلع بوده‌اند. ۳۸ درصدشان محور سخنرانی را جوانان ذکر کرده‌اند؛ ۳۰ درصد آنها آزادی و ۱۷ درصد دیگر، قانونگرایی را عنوان کرده‌اند.
- ۴۰ درصد پاسخگویان، علت شرکت مردم در این مراسم را حمایت از رئیس‌جمهور و ۱۸ درصد آنها، بزرگداشت دوم خرداد عنوان می‌کنند.
- بیش از نیمی از پاسخگویان، دست‌زدن در مراسم را پسندیده می‌دانند و یک چهارم، عادی و فقط ۱۶/۴ درصد آن را ناپسند می‌شمارند.

درصد	فراوانی	
۵/۱	۴۸	باشکرت در مراسم
۱۰/۷	۱۰۱	روزنامه‌ها
۷۲/۵	۶۸۵	تلویزیون
۳/۴	۳۲	رادیو
۸/۳	۷۹	دیگران
%۱۰۰	۹۳۵	کل

۴. مهم‌ترین نکته سخنرانی از نظر مردم آنچه مردم به عنوان مهم‌ترین نکته در سخنرانی رئیس‌جمهور از آن یاد می‌کنند از یک سو نشانگر حدود اطلاعات مردم از سخنرانی و از سوی دیگر بیانگر آن است که به کدام یک از نکات مطرح شده در سخنرانی ایشان توجه بیشتری کرده و بدان اهمیت داده‌اند. مطابق جدول زیر ۳۷/۸ درصد، موضوع جوانان را محور اصلی سخنرانی رئیس‌جمهور قلمداد کرده‌اند و ۲۹/۵ درصد آزادی را.

درصد	فراوانی	
۱۶/۹	۱۵۸	قانونگرایی
۳۷/۸	۳۵۴	جوانان
۲۹/۵	۲۷۶	آزادی
۱/۳	۱۲	بهبود روابط خارجی
۷/۹	۷۴	وحدت و همبستگی
۱/۵	۱۴	شعار مرگ ندهید
۵/۱	۴۸	بی‌نظر
%۱۰۰	۹۳۶	کل

۵. دلیل اصلی شرکت در مراسم در پاسخ به این پرسش که چرا مردم در مراسم شرکت کردند، ۴۰ درصد آنها حمایت از رئیس‌جمهور را ذکر کرده‌اند.

درصد	فراوانی	
۱۷/۷	۱۸۵	برای بزرگداشت دوم خرداد
۱۱/۲	۱۱۷	برای تحکیم آزادی
۱۳/۹	۱۴۵	برای آگاهی از مطالب سخنرانی
۴/۲	۴۴	برای مقابله با انحصارگرایی
۲/۵	۲۷	برای تحکیم قانونگرایی
۲۰/۱	۴۱۸	حمایت از رئیس‌جمهور
۳/۷	۳۹	سایر
۴/۷	۴۹	نمی‌دانم
%۱۰۰	۱۰۴۴	کل

۶. نظر مردم در خصوص نحوه برگزاری این مراسم موضوع دست زدن جوانان در حین سخنرانی رئیس‌جمهور، مسأله برانگیزترین ویژگی مراسم دوم خرداد بود. این نظر سنجی حاکی از آن است که بیش از نیمی از مردم نظر مثبتی نسبت به این واکنش شرکت‌کنندگان در مراسم داشته‌اند و فقط ۱۶/۴ درصد این اقدام را منفی ارزیابی کرده‌اند.

درصد	فراوانی	
۵۳/۰	۵۵۵	خوب
۲۴/۵	۲۵۶	عادی
۱۶/۴	۱۷۲	بد
۶/۱	۶۴	نمی‌دانم
%۱۰۰	۱۰۴۷	کل

۳۴ درصد کسانی که اقدام به دست زدن را منفی ارزیابی کردند، همزمانی یا ماه محرم را

به موجب این نظرخواهی، صرفاً ۱۲ درصد با نظر مخالفان مراسم اعلام موافقت کرده‌اند و ۷۱ درصد با نظر مخالفان موافق نبوده‌اند.

عدت ارزیابی خود می‌دانستند و ۲۰ درصد آنها به مغایرت این اقدام با ارزش‌های انقلاب اشاره داشتند.

جدول ۱۵. توزیع تأیید نظر مخالفان

درصد	فراوانی	بله
۱۱/۸	۱۱۳	بله
۷۱/۳	۶۸۰	خیر
۱۶/۹	۱۶۱	بی‌نظر
٪۱۰۰	۹۵۴	کل

جدول ۱۲. دلایل بدبودن دست‌زدن از نظر کسانی که آن را بد می‌دانند

درصد	فراوانی	کلاه‌دست‌زدن بد است
۳/۵	۱۵۶	کلاه‌دست‌زدن بد است
۳۴/۳	۵۹	چون ماه محرم بود
۱۱/۶	۲۰	در سخترانی یک روحانی خوب نیست
۱۹/۸	۳۴	مغایرت با ارزش‌های انقلاب است
۹/۹	۱۷	تکیه بر بهتر است
۱۱/۶	۲۰	زیاد دست می‌زدند
۸/۷	۱۵	سایر
۰/۵	۱	نمی‌دانم
۹۹/۹	۳۱۲	کل

۷. مشکل اصلی و موانع حل مشکلات
از مردم در خصوص مشکل اصلی کشور پرسش شد. ۷۲ درصد به مشکلات اقتصادی (گرانی، عدم امنیت اقتصادی، بیکاری) اشاره کرده‌اند.

بین سن و پاسخ پرسش فوق رابطه ضعیفی وجود دارد. همانطور که از جدول زیر پیداست جوان‌ها کمتر از مسن‌ها دست‌زدن را ناپسند می‌دانند.

جدول ۱۶. توزیع نظر پاسخگویان در مورد مهمترین مشکل کشور

درصد	فراوانی	گرانی
۵۱/۰	۹۹۷	گرانی
۱۱/۳	۲۲۱	عدم امنیت اقتصادی
۹/۲	۱۸۰	بیکاری
۳/۲	۶۶	دردستگی و اختلاف
۳/۲	۶۶	فقر فرهنگی
۳/۲	۶۳	قانون‌شکنی
۳/۱	۶۰	بی‌برنامگی
۲/۷	۵۳	عدم امنیت اجتماعی
۱/۴	۲۸	اسلام افراطی و سنتی
۱/۱	۲۱	مشکلات جوانان
۰/۸	۱۵	ضعف ایمان مردم
۰/۶	۱۲	بی‌بندوباری جنسی
۰/۵	۱۰	مسکن
۰/۵	۹	کعبود آزادی
۳/۷	۷۳	سایر
۴/۱	۸۱	بی‌نظر
٪۱۰۰	۱۹۵۵	کل

به نظر مردم اختلاف و دودستگی مهمترین مانع حل مشکلات در کشور است.

جدول ۱۳. ارزیابی دست‌زدن برحسب سن

نظر مردم در خصوص دست‌زدن	۱۵-۱۸	۱۹-۲۴	۲۵-۳۴	۳۵-۶۴	۶۵
خوب	٪۶۷	٪۵۸	٪۴۷	٪۵۲	٪۵۰
بد	٪۱۵	٪۲۳	٪۲۵	٪۲۷	٪۲۹
عادی	٪۱۳	٪۱۶	٪۲۱	٪۱۴	٪۱۶
بی‌نظر	٪۵	٪۳	٪۷	٪۷	٪۶۲
تعداد	(۸۵)	(۲۵۷)	(۲۸۷)	(۱۹۶)	(۱۷۸)
درصد	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰

در خصوص مخالفت‌هایی که با این مراسم شده است، ۲۸ درصد معارضة با شخص رئیس‌جمهور را دلیل این مخالفت‌ها دانسته‌اند و تنها ۱۸ درصد به دست‌زدن به عنوان انگیزه اصلی مخالفت‌ها اشاره کرده‌اند.

■ حدود یک سوم پاسخگویان قبل از برگزاری، یک چهارم آنها (۲۵ درصد) هنگام برگزاری و بیش از ۴۰ درصد جامعه مورد پرسش، بعد از برگزاری مراسم بزرگداشت از انجام آن مطلع شده‌اند.

■ ۵۳ درصد از پاسخگویان اظهار داشته‌اند از طریق تلویزیون از برگزاری مراسم دوم خرداد اطلاع حاصل کرده‌اند و تنها ۱۶ درصد آنها از روزنامه‌ها به عنوان عامل کسب اطلاع خود یاد کرده‌اند.

جدول ۱۷. مهمترین مانع حل مشکلات کشور از نظر پاسخگویان

درصد	فراوانی	اختلاف و دودستگی
۲۹/۳	۵۷۰	اختلاف و دودستگی
۲۱/۰	۴۰۸	وضعیت اقتصادی
۱۰/۲	۱۹۸	گروه‌های فشار
۳/۷	۷۱	تعمیرات دولتی
۳/۴	۶۷	عدم اقتدار خاتمی
۳/۰	۵۹	کاهش قیمت نفت
۲/۶	۵۰	عوامل خارجی
۱۷/۸	۳۲۷	بی‌نظر
۹/۰	۱۷۵	سایر
٪۱۰۰	۱۹۵۵	کل

جدول ۱۴. مهمترین دلیل مخالفان این مراسم از نظر پاسخگویان

درصد	فراوانی	چون علیه برخی از مسؤولان شعار می‌دادند
۲/۹	۳۰	چون علیه برخی از مسؤولان شعار می‌دادند
۱۸/۰	۱۸۸	چون دست‌می‌زدند
۲۸/۰	۲۹۲	مخالفت با خاتمی
۱۰/۲	۱۰۷	آنحصارطلبی
۱۰/۰	۱۰۴	مخالفت با آزادی
۶/۶	۶۹	موازن شرعی رعایت نمی‌شد
۶/۵	۶۸	سایر
۱۷/۸	۱۸۶	نمی‌دانم
٪۱۰۰	۱۰۴۴	کل